

Advies over de basiscompetenties van de leraren

*Advies over het besluit van de Vlaamse Regering
betreffende de basiscompetenties van de leraren*

Vlaamse Onderwijsraad
Koning Albert II-laan 37
BE-1030 Brussel
T +32 2 219 42 99

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Adviesvrager: Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs op 27 oktober 2017

Uitgebracht door de Algemene Raad op 13 december 2017 met eenparigheid van stemmen

Vorbereiding: werkgroep Basiscompetenties onder voorzitterschap van Marianne Coopman op 20 november 2017, 1 december 2017, 7 december 2017 en 11 december 2017

Dossierbeheerder: Isabelle De Ridder

1 ADVIESBEVOEGDHEID	2
2 GEEN NOOD AAN HERWERKING VAN HET BEROEPSPROFIEL	2
3 BASISCOMPETENTIES ACTUALISEREN	2
3.1 GEEN GRONDIGE HERVORMING	2
3.2 NADRUK OP DUURZAAMHEID	2
4 HET STATUUT VAN DE BASISCOMPETENTIES	3
4.1 NOOD AAN VERDUIDELIJING VAN HET STATUUT	3
4.2 VERHOUDING VAN DE BASISCOMPETENTIES TOT DE DOMEINSPECIFIEKE LEERRESULTATEN	3
4.2.1 Verankeren van te volgen methodologie in de regelgeving	3
4.2.2 De vertaling naar de specifieke onderwijscontexten	4
4.2.3 Bijkomende garanties	4
5 EÉN VERSOBERDE SET BASISCOMPETENTIES	4
5.1 VERSOBERING IS NODIG	4
5.2 EÉN SET MITS HET VERVULLEN VAN EEN AANTAL VOORWAARDEN	5
6 ANALYSE VAN DE VOORGESTELDE AANGEPASTE BASISCOMPETENTIES	5
6.1 CRITERIA	5
6.2 UITGANGSPUNTEN	6
6.3 ONGEWIJZIGD	6
7 HERWERKT VOORSTEL	7
7.1 FUNCTIONELE GEHELEN	7
7.2 ATTITUDES	27
8 BIJKOMENDE OPMERKINGEN	27

1 Adviesbevoegdheid

In zijn advies over de overdracht van de lerarenopleidingen,¹ toonde de Vlor zich tevreden over het behoud van de geldende bepalingen over beroepsprofiel en basiscompetenties. Ze blijven decretaal verankerd en bij besluit vastgelegd door de Vlaamse Regering na advies van de Vlor. De Vlor is tevreden dat hij om advies gevraagd wordt over dit besluit met de herwerkte basiscompetenties.²

2 Geen nood aan herwerking van het beroepsprofiel

Het beroepsprofiel van de leraar is de omschrijving van de kennis, vaardigheden en attitudes van de leraar bij zijn beroepsuitoefening.³ De Vlor bevestigde al eerder dat hij achter het beroepsprofiel van de leraar staat zoals dat vandaag is vastgelegd.⁴ Dit beroepsprofiel is een evenwichtig geheel waarin alle rollen van de leerkracht een gelijkwaardige plaats krijgen. De raad is dan ook tevreden dat de overheid op zijn vraag om het beroepsprofiel niet te wijzigen, is ingegaan.

3 Basiscompetenties actualiseren

3.1 Geen grondige hervorming

De Vlor stelde in zijn advies over de overdracht van de lerarenopleiding wel voor om de basiscompetenties te actualiseren en te versoberen, zonder ze grondig te hervormen.⁵ De raad stelt vast dat de overheid dat advies heeft opgevolgd en vandaag werk maakt van deze hervorming.

3.2 Nadruk op duurzaamheid

Wel is het zo dat de leraar in de toekomst zal functioneren in een andere context omwille van maatschappelijke ontwikkelingen. Denk maar aan de gevolgen van het M-decreet en aan die van de hervorming van het secundair onderwijs, de leerlingenbegeleiding en het deeltijds kunstonderwijs. Ook moeten leraren kunnen functioneren in alle contexten waarin zij terechtkomen.

Mogelijkerwijs zullen door deze evoluerende contexten, andere of specifieke accenten gelegd moeten worden. Die kunnen aan bod komen in de beheersovereenkomsten die de instellingen hoger onderwijs afsluiten met de overheid. Zo krijgen beroepsprofiel en basiscompetenties een langere levensduur. De beheersovereenkomsten zijn voor de overheid het uitgelezen instrument om lerarenopleidingen op de korte termijn te stimuleren om werk te maken van bepaalde beleidsaccenten.

---

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies overdracht van de lerarenopleiding](#), 26 oktober 2017.

² Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de basiscompetenties van de leraren. 27 oktober 2017 en bijlage.

³ Amendement nr. 8 bij het *Voorontwerp van decreet betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en overdrachtsmaatregelen voor de lerarenopleiding*, 14 juli 2017.

⁴ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies overdracht van de lerarenopleiding](#), 26 oktober 2017.

⁵ Vlaamse Onderwijsraad, Algemene Raad. [Advies overdracht van de lerarenopleiding](#), 26 oktober 2017.

4 Het statuut van de basiscompetenties

4.1 Nood aan verduidelijking van het statuut

In het decreet over de overdracht van de lerarenopleiding definieert de overheid de basiscompetenties van de pas afgestudeerde leraar als 'de omschrijving van de kennis, vaardigheden en attitudes, waarover iedere afgestudeerde moet beschikken om op een volwaardige en kwalitatief gelijkwaardige manier als beginnend leraar te kunnen fungeren met de gepaste beroepshouding. De basiscompetenties stellen de leraar in staat door te groeien naar het beroepsprofiel en worden rechtstreeks afgeleid van het beroepsprofiel.'⁶

In de nota aan de Vlaamse Regering bij dit besluit betreffende de basiscompetenties leest de Vlor: 'Dit beroepsprofiel en de basiscompetenties blijven ook in de toekomst het kader voor de opleiding van leraren. Voor de concrete invulling/interpretatie van het beroepsprofiel en de basiscompetenties kunnen de lerarenopleidingen en het afnemend veld met elkaar in dialoog gaan, dit met het oog op de leraar van de toekomst.'⁷

Voor de Vlor betekent het samenlezen van deze twee uitgangspunten dat de basiscompetenties zowel een referentiekader zijn voor de curriculumontwikkeling van de lerarenopleiding, als een individueel aftoetsingskader voor elke student die het diploma lerarenopleiding behaalt. Elke leraar moet immers over deze basiscompetenties beschikken bij het afstuderen. Hij is dan startbekwaam. De basiscompetenties zijn op die manier meteen ook een kwaliteitsgarantie voor het afnemend veld dat daarmee precies weet over welke competenties een beginnend leraar beschikt en welke minimumstandaard verwacht kan worden.

De Vlor vindt het niet goed dat er verschillende informatie moet samengelegd worden om een notie te krijgen van het statuut van de basiscompetenties. Hij stelt dan ook voor dat de overheid het statuut van de basiscompetenties preciezer verwoordt in de regelgeving.

4.2 Verhouding van de basiscompetenties tot de domeinspecifieke leerresultaten

4.2.1 Verankeren van te volgen methodologie in de regelgeving

De domeinspecifieke leerresultaten worden instellingsoverschrijdend vastgelegd op voorstel van alle betrokken opleidingen.⁸ Zij worden bekrachtigd door de accreditatieorganisatie (NVAO). De

---

⁶ Amendement nr. 8 bij het *Voorontwerp van decreet betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en overdrachtsmaatregelen voor de lerarenopleiding*, 14 juli 2017.

⁷ Nota aan de Vlaamse regering bij het BVR betreffende de basiscompetenties van de leraren.

⁸ *Besluit van de Vlaamse Regering tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs*. 11 oktober 2013. Artikel II.68: Op basis van de niveaurescriptoren zoals bepaald in artikel II.141, schrijven de instellingen onder coördinatie van de Vlaamse Hogescholenraad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad (...) gezamenlijk de domeinspecifieke leerresultaten uit. Zij waarborgen de toepassing van Vlaamse, federale en internationale regelgeving over beroepsuitoefening. Die beschrijving van de domeinspecifieke leerresultaten wordt gevalideerd door de accreditatieorganisatie.

specifieke opleidingsprogramma's verschillen van instelling tot instelling en zijn een mogelijkheid voor de opleidingen om eigen accenten te leggen en een zekere profilering in te bouwen.

Uit een toelichting van de overheid leidt de Vlor af dat de domeinspecifieke leerresultaten voor de lerarenopleidingen tot stand komen op basis van de basiscompetenties (10 functionele gehelen en attitudes), de Dublindescriptoren (zij bepalen het niveau van de opleiding) en de specifieke onderwijscontext. De domeinspecifieke leerresultaten geven dan op hun beurt aanleiding tot het opleidingsprogramma. De Vlor stelt voor om deze methodologie in de regelgeving op te nemen zodat hierover geen misverstanden kunnen ontstaan.⁹

4.2.2 De vertaling naar de specifieke onderwijscontexten

De Vlor is het eens met de versoering van de basiscompetenties die de overheid voorstelt (zie punt 5) maar hij is bezorgd dat de specifieke onderwijscontext hierdoor mogelijks te sterk verloren gaat. Hij vindt ook onvoldoende garanties in de regelgeving die waarborgen dat het afnemend veld daadwerkelijk en structureel geconsulteerd wordt bij de totstandkoming van de domeinspecifieke leerresultaten. Om aan deze bezorgdheden tegemoet te komen, stelt de Vlor voor dat de vertaling naar de verschillende onderwijscontexten door het werkveld gebeurt voordat de domeinspecifieke leerresultaten worden opgesteld.¹⁰ De domeinspecifieke leerresultaten komen dan tot stand op basis van de basiscompetenties, de vertaling naar de verschillende onderwijscontexten door het werkveld en de Dublindescriptoren.¹¹

4.2.3 Bijkomende garanties

De Vlor vraagt bovendien garanties dat de domeinspecifieke leerresultaten:

- aangepast worden in functie van de herwerkte basiscompetenties en zo transparant en duidelijk zijn dat de lerarenopleidingen er daadwerkelijk mee aan de slag kunnen;
- ertoe leiden dat leraren met onderwijsbevoegdheid voor verschillende onderwijsniveaus afstuderen. Dit is vandaag het geval. De Vlor dringt erop aan dat dit zo blijft en dat zich dit dus ook blijft reflecteren in de verschillende afgeleverde diploma's.

5 Eén versoerde set basiscompetenties

5.1 Versoering is nodig

Met het BVR dat voorligt, worden de drie bestaande sets basiscompetenties (kleuter, lager, secundair) vereenvoudigd tot één versoerde set basiscompetenties. Naast de reductie tot één set, houdt de versoering in dat het bestaande niveau x.x.x geschrapt wordt.

De Vlor gaat akkoord met deze schrapping. De gedetailleerde formulering van de bestaande basiscompetenties houdt immers het risico in dat zij een soort van afvinklijst worden. Dat doet afbreuk aan de geïntegreerde benadering van de leraar-professional, waar de Vlor voorstander van is. Door de basiscompetenties te gedetailleerd te formuleren, vergroot ook het risico dat zij

---

⁹ De Vlor voegt de schematische voorstelling van de overheid als bijlage 1 bij dit advies toe.

¹⁰ Deze oefening is ruimer dan wat zich vandaag in het niveau x.x.x van de basiscompetenties bevindt. Het gaat hierbij om een vertaling van de basiscompetenties naar de praktijk van de verschillende onderwijscontexten (basisonderwijs, secundair onderwijs, volwassenenonderwijs, dko, buitengewoon onderwijs ...).

¹¹ De Vlor voegt de schematische voorstelling hiervan als bijlage 2 bij dit advies toe.

door de maatschappelijke ontwikkelingen snel achterhaald raken en dat hun duurzaamheid in het gedrang komt. De Vlor wil hierbij echter wel de garantie dat in de basiscompetenties die competenties zijn opgenomen die het toelaten dat een leraar kan functioneren in de onderwijscontext van vandaag, maar ook die van morgen. De Vlor is ervan overtuigd dat dit gerealiseerd wordt in het voorstel dat hij doet in punt 7 van dit advies.

5.2 Eén set mits het vervullen van een aantal voorwaarden

In zijn advies over de overdracht van de lerarenopleidingen gaf de Vlor al aan ook voorstander te zijn van één generieke set basiscompetenties. De bestaande sets overlappen immers sterk en zijn niet van toepassing op de leraar in het deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, buitengewoon onderwijs, etc.

De Vlor koppelt aan de reductie van de basiscompetenties tot één generieke set wel een aantal voorwaarden:

- De domeinspecifieke leerresultaten van de lerarenopleidingen moeten de vertaling maken naar de verschillende specifieke contexten waarbinnen de leraren zullen functioneren en ook de verschillende inhouden van deze specifieke contexten waarborgen.
- Leraren uit alle onderwijsniveaus (kleuter, lager, secundair, volwassenenonderwijs, dko, buitengewoon onderwijs) moeten zich herkennen in de basiscompetenties.
- Daar waar het nodig is, moeten toch de specifieke onderwijscontexten in de basiscompetenties vermeld worden. Anders loopt men het risico op een te sterke vervlakking en kan het verschil tussen de verschillende onderwijsniveaus nog onvoldoende gemaakt worden.

De Vlor heeft de verschillende basiscompetenties die in de bijlage van het voorliggende BVR zijn opgenomen, geanalyseerd in functie van de tweede en derde voorwaarde. Deze analyse heeft geleid tot een voorstel tot aanpassing (zie punt 7).

6 Analyse van de voorgestelde aangepaste basiscompetenties

6.1 Criteria

De Vlor analyseerde en herwerkte de voorgestelde basiscompetenties op basis van volgende criteria. De basiscompetenties moeten:

- in hun totaliteit aangeven wat nodig en duurzaam is om een afgestudeerde uit de lerarenopleiding startbekwaam te maken. Het gaat hierbij dus om de competenties van de beginnende leraar.
- herkenbaar zijn voor alle leraren. De Vlor vindt daarom dat ze zo generiek mogelijk geformuleerd moeten worden.
- daar waar nodig, de specifieke onderwijscontexten toch vermelden anders leidt dit tot een te sterke vervlakking waardoor het verschil tussen de verschillende onderwijscontexten

niet meer gemaakt kan worden en de eigenheid van de verschillende onderwijsniveaus niet meer gegarandeerd is.¹²

- haalbaar zijn voor de lerarenopleidingen aangezien ze bij elke afgestudeerde leraar individueel aftoetsbaar moeten zijn.
- de lerende(n) voldoende centraal stellen.
- intern samenhangend zijn.

6.2 Uitgangspunten

De Vlor ging uit van volgende uitgangspunten:

- De basiscompetenties moeten als een geheel gelezen worden: de eerste basiscompetenties worden in de rest van de tekst meegenomen.
- Het Nederlands is de onderwijs- en bestuurstaal.
- De basiscompetenties gelden voor het individu maar moeten ook in het team kunnen toegepast worden.
- Aangezien het beroepsprofiel niet gewijzigd wordt, is de Vlor van mening dat de titels van de functionele gehelen onverkort de titels van het beroepsprofiel moeten overnemen. De raad heeft opgemerkt dat de overheid de titel van functioneel geheel 5 wijzigde. Hij vermoedt dat dit gebeurde omdat dit functioneel geheel aanleiding gaf tot verschillende interpretaties, zoals ook werd aangegeven in de beleidsevaluatie.¹³ De Vlor verduidelijkt in zijn voorstel echter de inhoud van dit functionele geheel en kwam zo tegemoet aan de opmerkingen van de beleidsevaluatie. Hierdoor is een wijziging van de titel volgens hem niet meer nodig en kan de directe link met het beroepsprofiel behouden blijven. De Vlor merkt bovendien op dat de nieuwe titel die de overheid voorstelt ('De leraar als kwaliteitsontwikkelaar') ook onduidelijk is doordat hij niet rechtstreeks refereert naar de onderzoekende houding die in dit functionele geheel centraal staat. Bovendien is de ontwikkeling van kwaliteit onderliggend aan het geheel van de basiscompetenties.

6.3 Ongewijzigd

De Vlor deed geen wijzigingen aan:

- het aantal functionele gehelen;
- de voorgestelde attitudes.

---

¹² Zo is het geïntegreerd werken specifiek en bepalend voor het basisonderwijs.

¹³ Zie bijvoorbeeld: Biesta, G., e.a. (2013). Beleidsevaluatie lerarenopleidingen: Rapport van de commissie Beleidsevaluatie Lerarenopleidingen. Brussel: Departement Onderwijs en Vorming.

7 Herwerkt voorstel

7.1 Functionele gehelen

FUNCTIONEEL GEHEEL 1: DE LERAAR ALS BEGELEIDER VAN LEER- EN ONTWIKKELINGSPROCESSEN		
Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
1.1 de leraar kan de beginsituatie van de lerende en de groep achterhalen	1.1 De leraar kan de beginsituatie van de lerende en de groep achterhalen.	Geen wijziging.
	1.2 De leraar kan het didactisch handelen afstemmen op enerzijds de doelstellingen en anderzijds de leefwereld, de motivatie, de beginsituatie en de noden van de lerende(n) rekening houdend met de diversiteit van de groep.	Toevoeging van een extra basiscompetentie. Het is belangrijk dat de leraar rekening houdt met enerzijds de doelstellingen en anderzijds de specifieke behoeften van de lerende(n) en op basis hiervan kan differentiëren.
1.2 de leraar kan doelstellingen kiezen en formuleren, daarbij rekening houdend met de beginsituatie van de lerende(n) en ontwikkelingsdoelen, eindtermen, ontwikkelings- en leerlijnen, een geselecteerd leerplan, het schoolwerkplan en het pedagogisch project	1.3 De leraar kan doelstellingen kiezen en formuleren, daarbij rekening houdend met de beginsituatie van de lerende(n) <u>en het gevalideerde doelenkader, leerplan... voor het betrokken onderwijsniveau.</u>	Vervanging van de specificaties door een meer algemene formulering. Het is belangrijk dat de basiscompetenties voor alle onderwijsniveaus en alle verschillende leraren van toepassing zijn.

<p>1.3 de leraar kan de leerinhouden en leerervaringen selecteren</p>	<p>1.4 De leraar kan de leer- en ontwikkelingskansen, leerervaringen en/of leerinhouden selecteren, structureren en vertalen in een samenhangend onderwijsaanbod en daarbij de horizontale en verticale samenhang vormgeven en bewaken.</p> <p>Meer specifiek voor de leraar lager onderwijs en kleuteronderwijs betekent dit: De leraar kan leerinhouden en leer- en ontwikkelingskansen structureren en vertalen in een samenhangend onderwijsaanbod. Daarbij kan hij/zij de horizontale en verticale samenhang tussen leerinhouden en tussen leergebieden vormgeven en bewaken.</p>	<p>Samenvoegen van 1.3 en 1.4 omdat het niet volstaat om leerinhouden en leerervaringen te selecteren. Het gaat ook om het structureren en vertalen. Daarnaast gaat het niet enkel om leerinhouden en -ervaringen maar ook om leer- en ontwikkelingskansen.</p> <p>Specificatie voor het basisonderwijs omdat de samenhang tussen leerinhouden en leergebieden hier specifiek is.</p>
<p>1.4 de leraar kan leer- en ontwikkelingskansen structureren en vertalen in een samenhangend onderwijsaanbod en daarbij de horizontale en verticale samenhang vormgeven en bewaken</p>		<p>Geïntegreerd in de nieuwe 1.4.</p>
<p>1.5 de leraar kan aangepaste werkvormen en groeperingsvormen bepalen</p>	<p>1.5 De leraar kan aangepaste werkvormen en groeperingsvormen bepalen <u>en gebruiken.</u></p>	<p>Toevoeging van 'gebruiken' omdat de leraar de aangepaste werkvormen en groeperingsvormen niet enkel moet kunnen bepalen.</p>

1.6 de leraar kan ontwikkelingsmaterialen kiezen en aanpassen	1.6 De leraar kan ontwikkelingsmaterialen en <u>leermiddelen</u> kiezen, <u>gebruiken</u> en aanpassen.	Toevoeging van 'leermiddelen' zodat de formulering voldoende generiek is voor diverse onderwijsniveaus. Toevoegen van 'gebruiken': leermiddelen worden niet alleen gekozen en aangepast, ze worden ook gebruikt.
1.7 de leraar kan een ontwikkelingsbevorderende omgeving creëren met aandacht voor de heterogeniteit van de groep	1.7 De leraar kan een <u>krachtige leeromgeving</u> creëren met aandacht voor de heterogeniteit van de groep.	Het begrip 'krachtige leeromgeving' is conform de huidige basiscompetenties leraar lager en secundair onderwijs én conform het Vlor advies over de krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs. ¹⁴ Een krachtige leeromgeving is ontwikkelingsbevorderend. Ook in het kleuteronderwijs. De aandacht voor de heterogeniteit voor de groep werd in het Vlor-voorstel als een aparte basiscompetentie opgenomen (1.2).
1.8 de leraar kan een observatie en evaluatie voorbereiden	1.8 De leraar kan een observatie en evaluatie voorbereiden en uitvoeren met het oog op bijsturing, remediëring als onderdeel van het leerproces van een lerende(n) en kan deze observatie- en evaluatiegegevens aanwenden om het eigen didactisch handelen te bevragen en bij te stellen waar nodig.	Samenvoegen van 1.8 en 1.9. Het is immers belangrijk dat de leraar niet alleen de evaluatie kan voorbereiden maar ook kan uitvoeren. Differentiatie werd opgenomen in een aparte basiscompetentie 1.2.

¹⁴ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs. [Advies over de krachtlijnen voor een sterk basisonderwijs](#), 16 september 2015.

1.9 de leraar kan observeren en evalueren met het oog op bijsturing, remediëring en differentiatie als onderdeel van het leerproces van een lerende(n) en kan deze observatie- en evaluatiegegevens aanwenden om het eigen didactisch handelen te bevragen en bij te stellen		Geïntegreerd in de nieuwe 1.8.
1.10 de leraar kan deelnemen aan zorgverbredingsinitiatieven en initiatieven van leerlingenbegeleiding en kan deze laten aansluiten bij de totaalbenadering van de onderwijsinstelling	1.9 De leraar kan meewerken aan het realiseren van inclusief onderwijs voor elke lerende in het kader van het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de onderwijsinstelling.	Het gaat niet enkel om deelnemen, maar ook om meewerken en realiseren (meer actieve formulering). Met het voorstel van formulering van de Vlor wordt ook het belang meegenomen dat vandaag gehecht wordt aan inclusie. Het zorg- en gelijkekansenbeleid zat vervat in niveau x.x.x. Door de schrapping ging een belangrijk aandachtspunt verloren. De Vlor vindt het ook belangrijk dat de focus niet enkel ligt op zorg, maar ook op gelijke onderwijskansen.
1.11 de leraar kan het leer- en ontwikkelingsproces adequaat begeleiden in een gepaste en correcte onderwijstaal, en daarbij rekening houden met en gericht inspelen op de diverse persoonlijke en maatschappelijke taalachtergronden van de lerende(n)		De Vlor stelt voor om 1.11 in functioneel geheel 3 op te nemen. Op die manier wordt het belang van de kennis van het Nederlands als onderwijstaal nog beklemtoond. ¹⁵
1.12 de leraar kan bijdragen aan het gevoelig maken en openstaan voor talen door aan taal sensibilisering te doen	1.10 De leraar kan bijdragen aan het gevoelig maken en openstaan voor talen door aan taal sensibilisering te doen.	Geen wijzigingen.

¹⁵ Zie het belang van de kennis van de onderwijstaal bij leraren in internationaal onderzoek. Zie bijvoorbeeld Vlaams rapport PIRLS <https://onderwijs.vlaanderen.be/nl/progress-in-international-reading-literacy-study-pirls>

1.13 de leraar kan omgaan met de diversiteit van de groep		De Vlor stelt voor 1.13 te schrappen. Dit werd meegenomen in de nieuwe basiscompetentie 1.2 die de Vlor voorstelt.
1.14 de leraar kan leer- en ontwikkelingsprocessen opzetten, zowel vanuit de inhouden van zijn/haar vakgebied, als vanuit vakoverschrijdende invalshoek	1.11 De leraar kan leer- en ontwikkelingsprocessen opzetten, zowel vanuit de inhouden van een vak of leergebied, als vanuit leergebied- of vakoverschrijdende invalshoek.	Opdat de basiscompetentie ook van toepassing zou zijn voor de leraren uit het basisonderwijs, moet ook 'leergebieden' toegevoegd worden.

FUNCTIONEEL GEHEEL 2: DE LERAAR ALS OPVOEDER		
Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
2.1 de leraar kan een positief leerklimaat creëren voor de lerenden in de groep en in de onderwijsinstelling	2.1 De leraar kan een positief <u>klimaat</u> creëren voor de lerende(n) in de groep en in de onderwijsinstelling.	De Vlor kiest voor de algemene formulering 'klimaat'. Hierin wordt speel-, leef-, werk- en leerklimaat vervat.
2.2 de leraar kan de emancipatie van de lerende(n) bevorderen	2.2 De leraar kan de emancipatie van de lerende(n) bevorderen door de lerende(n) te stimuleren tot mondigheid, zelfstandigheid, eigen initiatief en verantwoordelijkheid en participatie.	De Vlor vindt het onderscheid tussen 2.2 en 2.3 onduidelijk en doet een voorstel voor een scherper onderscheid. Hij baseerde zich hiervoor op het niveau x.x.x uit de huidige basiscompetenties.
2.3 de leraar kan door attitudevorming lerende(n) op individuele ontplooiing en maatschappelijke participatie voorbereiden	2.3 De leraar kan de lerende(n) ondersteunen bij individuele ontplooiing en maatschappelijke participatie <u>door aandacht te hebben voor de attitudevorming, de sociaal-emotionele vorming en de waardeontwikkeling van de lerende(n).</u>	Toevoeging van 'ondersteunen' omdat het hierbij niet enkel gaat om toekomstige ontwikkelingen. De individuele ontwikkeling en maatschappelijke participatie gebeurt ook in de onderwijsinstelling.
2.4 de leraar kan actuele maatschappelijke ontwikkelingen opvolgen en vertalen in een pedagogische context	2.4 De leraar kan actuele maatschappelijke <u>gebeurtenissen en tendensen</u> opvolgen en vertalen in een pedagogische context.	Vervanging van 'ontwikkelingen' door 'gebeurtenissen en tendensen'. Dit zat vervat in niveau x.x.x. De Vlor vindt deze formulering duidelijker en bovendien zit hierin ook een proactief element vervat.

2.5 de leraar kan adequaat omgaan met lerende(n) in sociaal-emotionele probleemsituaties of met gedragsmoeilijkheden	2.5 De leraar kan adequaat omgaan met de lerende(n) <u>met specifieke onderwijs- en opvoedingsbehoeften</u> .	De Vlor kiest voor een meer algemene en breder formulering die in meerdere situaties van toepassing kan zijn.
2.6 de leraar kan de fysieke en geestelijke gezondheid van de lerende(n) bevorderen	2.6 De leraar <u>heeft aandacht voor</u> de fysieke en geestelijke gezondheid van de lerende(n).	Door het wegvallen van niveau x.x.x is het niet meer duidelijk over welke competentie dit gaat. Het is niet duidelijk wat met 'bevorderen' bedoeld wordt. De Vlor kiest daarom voor een meer algemene formulering.
2.7 de leraar kan communiceren met lerende(n) met diverse taalachtergronden in diverse talige situaties	2.7 De leraar kan communiceren met lerende(n) met diverse taalachtergronden in diverse talige situaties.	Geen wijzigingen.

FUNCTIONEEL GEHEEL 3: DE LERAAR ALS INHOUDELIJK EXPERT		
Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
<p>3.1 de leraar beheerst de kennis en vaardigheden met betrekking tot de leergebieden en/of vakgebieden van zijn/haar expertise , en kan die uitbreiden, actualiseren, verbreden en verdiepen</p>	<p>3.1 De leraar beheerst de kennis en vaardigheden met betrekking tot alle leergebieden en/of vakgebieden van zijn/haar expertise en relevant voor zijn/haar onderwijsniveau en kan die actualiseren, verbreden en verdiepen.</p> <p>Voor de leraar kleuteronderwijs en lager onderwijs gaat het respectievelijk over alle leergebieden kleuteronderwijs en alle leergebieden lager onderwijs. Voor de andere leraren gaat het om de vakgebieden van zijn/haar expertise relevant voor zijn/haar onderwijsniveau.</p>	<p>De Vlor stelt voor om</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 'uitbreiden' te schrappen omdat dit vervat zit in 'actualiseren, verbreden, verdiepen'. ➤ een opsplitsing te maken tussen de verschillende soorten leraren omdat in het kleuteronderwijs en het lager onderwijs het belangrijk is dat de leraar kennis en vaardigheden heeft van <u>alle</u> leergebieden.
<p>3.2 de leraar kan de verworven kennis en vaardigheden met betrekking tot de leergebieden en/of vakgebieden aanwenden op een geïntegreerde wijze</p>	<p>3.2 De leraar kan de verworven kennis en vaardigheden met betrekking tot de leergebieden en/of vakgebieden aanwenden. <u>In het basisonderwijs gebeurt dit op een geïntegreerde wijze, in de andere niveaus gebeurt dit waar relevant op een geïntegreerde wijze.</u></p>	<p>De geïntegreerde werkwijze is enkel van toepassing op het basisonderwijs. De Vlor stelt daarom een aangepaste formulering voor.</p>

<p>3.3 de leraar beheerst de kennis en vaardigheden met betrekking tot (vak)didactiek van zijn/haar onderwijsopdracht, en kan die uitbreiden, verbreden en verdiepen</p>	<p>3.3 De leraar beheerst de kennis en vaardigheden met betrekking tot (vak)didactiek van zijn/haar onderwijsopdracht, en kan die <u>actualiseren</u>, verbreden en verdiepen.</p>	<p>Vervangen van 'uitbreiden' door 'actualiseren' naar analogie met 3.1 en 3.2.</p>
<p>3.4 de leraar kan het eigen aanbod situeren in het geheel van het onderwijsaanbod met het ook op de begeleiding en oriëntering van de lerenden</p>	<p>3.4 De leraar kan het eigen aanbod situeren in het geheel van het onderwijsaanbod met het <u>oog</u> op onderwijsloopbaanbegeleiding.</p>	<p>De Vlor vindt het belangrijk dat de leraar zijn rol in het kader van onderwijsloopbaanbegeleiding erkent en hiervan ook op de hoogte is. Dit gebeurt uiteraard in samenspraak met de school en de andere relevante actoren.</p>
<p>3.5 de leraar kan het leer- en ontwikkelingsproces adequaat begeleiden in een gepaste en correcte onderwijstaal, en daarbij rekening houden met en gericht inspelen op de diverse persoonlijke en maatschappelijke taalachtergronden van de lerende(n)</p>	<p>3.5 De leraar kan een gepaste en correcte onderwijstaal gebruiken.</p>	<p>De Vlor vindt het belangrijk dat de onderwijstaal wordt toegevoegd aan het functionele geheel 'inhoudelijk expert'. Dit is een verplaatsing en aanpassing van 1.11.</p>

FUNCTIONEEL GEHEEL 4: DE LERAAR ALS ORGANISATOR		
Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
4.1 de leraar kan een gestructureerd speel-, leef-, werk- of leerklimaat bevorderen	4.1 De leraar kan een gestructureerd speel-, leef-, werk- of leerklimaat bevorderen.	Geen wijzigingen.
4.2 de leraar kan een soepel en efficiënt les- en dagverloop creëren, passend in de korte- en langtermijnplannen, vanuit het oogpunt van de leraar en de lerenden	4.2 De leraar kan een soepele en efficiënt les- en dagverloop creëren passend in een korte- en langetermijnplanning.	In het voorstel van de overheid wordt de eigen planning van de leraar samengenomen met de planning van het onderwijsgebeuren in de groep. De Vlor vindt dit onduidelijk en stelt daarom voor om de twee op te splitsen in 4.2 (planning van het onderwijsgebeuren) en in 4.3 (het eigen werk plannen).
4.3 de leraar kan relevante administratieve taken uitvoeren	4.3 De leraar kan <u>het eigen werk plannen in functie van zijn onderwijsopdracht</u> en kan relevante administratieve taken uitvoeren.	In het voorstel van de overheid wordt de eigen planning van de leraar samengenomen met de planning van het onderwijsgebeuren in de groep. De Vlor vindt dit onduidelijk en stelt daarom voor om de twee op te splitsen in 4.2 (planning van het onderwijsgebeuren) en in 4.3 (het eigen werk plannen).
4.4 de leraar kan een stimulerende en werkbare leefruimte creëren, rekening houdend met de veiligheid van de lerenden	4.4 De leraar kan een stimulerende, werkbare <u>en veilige leef-, werk- of leerruimte</u> creëren.	De Vlor verkiest <ul style="list-style-type: none"> ➤ een ruimere formulering dan enkel 'leefruimte'. ➤ ook 'veilige' in te voegen als een belangrijk element.

FUNCTIONEEL GEHEEL 5: DE LERAAR ALS KWALITEITSONTWIKKELAAR

De Vlor stelt voor om de titel onverkort uit het beroepsprofiel over te nemen. Het beroepsprofiel wordt immers niet gewijzigd. De Vlor vindt het belangrijk dat er een duidelijke link blijft tussen het beroepsprofiel en de basiscompetenties. De Vlor gaf hierboven al aan dat hij de inhoud van dit functionele geheel verduidelijkt heeft, zodat hij een wijziging van de titel niet nodig vindt. Hij is bovendien van mening dat de titel die de overheid voorstelt ook onduidelijk is en de lading van dit functionele geheel niet dekt (zie ook 6.2).

Voorstel van de Vlor:

FUNCTIONEEL GEHEEL 5: DE LERAAR ALS INNOVATOR - DE LERAAR ALS ONDERZOEKER

Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
<p>5.1 De leraar kan de kwaliteit van zijn/haar onderwijs verder ontwikkelen. De leraar kan de eigen onderwijspraktijk en het eigen functioneren in vraag stellen en bijsturen (verbeteren) door:</p> <p>* zich te informeren over (praktijkgericht) wetenschappelijk onderzoek (vakinhoudelijk, vakdidactisch en algemeen pedagogische didactisch) en over ontwikkelingen binnen onderwijs en samenleving en deze te gebruiken voor de praktijk</p>	<p>5.1 De leraar kan de kwaliteit van zijn/haar onderwijs verder ontwikkelen. De leraar kan de eigen onderwijspraktijk en het eigen functioneren in vraag stellen en bijsturen (verbeteren) door:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. zich waar nodig te informeren over (praktijkgericht) wetenschappelijk onderzoek (vakinhoudelijk, vakdidactisch en algemeen pedagogische didactisch) en over ontwikkelingen binnen onderwijs en samenleving en deze te gebruiken voor de praktijk.	<p>Het ontwikkelen en bijsturen van het eigen onderwijs en de eigen onderwijspraktijk en het eigen functioneren gebeurt voor de Vlor op basis van 4 elementen: zich informeren, reflecteren, gebruik maken van onderzoek en (praktijk)onderzoek uitvoeren, innoveren. Hij stelt voor deze 4 elementen in 5.1 meteen op te nemen. Hij vindt het ook belangrijk dat</p> <ul style="list-style-type: none"> ─ de ervaringen ruimer worden gezien dan enkel die in de klas. Hij stelt hier een ruimere formulering voor ('praktijkervaringen'). ─ leraren ook beperkt een (praktijk)onderzoek kunnen uitvoeren. <p>'Zich verder te professionaliseren' is voor de Vlor geen basiscompetentie. Hij stelt dan ook voor om dit punt te</p>

<p>* systematisch en kritisch te reflecteren op de eigen klaservaringen en gebruik te maken van theoretische denkkaders en inzichten uit (praktijkgericht) wetenschappelijk onderzoek</p> <p>* zich verder te professionaliseren</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. systematisch en kritisch te reflecteren op de eigen <u>praktijkervaringen</u>. 3. gebruik te maken van schooleigen beschikbare informatie en/of eigen (<u>praktijk</u>)onderzoek <u>uit te voeren</u>. 4. te innoveren om de eigen praktijk te verbeteren. 	<p>schrappen. Het is iets wat aan bod komt wanneer de leraar al in service is en niet als hij/zij net afgestudeerd is. Wat wel belangrijk is (en wel te beoordelen door de lerarenopleiding) is de attitude leergierigheid (A4), die door de overheid opgenomen werd.</p>
<p>5.2 de leraar kan kennismaken van toegankelijke resultaten van relevant onderwijsonderzoek en van vakdidactisch en vakinhoudelijk onderzoek en deze aanwenden in de onderwijspraktijk</p>		<p>De Vlor stelt voor 5.2 te schrappen omdat dit punt nu vervat zit in de geherformuleerde 5.1.</p>
	<p>5.2 De leraar kan nieuwe inzichten en ervaringen delen met zijn/haar collega's en bespreekbaar maken.</p>	<p>De Vlor vindt het belangrijk om een punt op te nemen dat de kwaliteitsontwikkeling van het hele schoolteam onder de aandacht brengt.</p>
<p>5.3 de leraar kan zijn/haar eigen functioneren in vraag stellen en bijsturen</p>		<p>De Vlor stelt voor 5.3 te schrappen omdat dit punt nu vervat zit in de geherformuleerde 5.1.</p>

FUNCTIONEEL GEHEEL 6: DE LERAAR ALS PARTNER VAN OUDERS OF VERZORGERS		
Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
6.1 de leraar kan zich informeren over en discreet omgaan met gegevens over de lerende en de context van de lerende	6.1 De leraar kan zich informeren over en discreet omgaan met gegevens over de lerende en de context van de <u>lerende(n)</u> .	Geen inhoudelijke wijzigingen.
6.2 de leraar kan met ouders of verzorgers communiceren over de lerende in de onderwijsinstelling op basis van overleg met collega's of externen	6.2 De leraar kan met ouders of verzorgers communiceren over de <u>lerende(n)</u> in de onderwijsinstelling <u>zo nodig</u> op basis van overleg met collega's of externen.	De Vlor stelt voor om 'zo nodig' toe te voegen omdat het anders lijkt alsof de leraar altijd eerst moet overleggen alvorens te communiceren met de ouders. Dit is niet het geval.
6.3 de leraar kan, de ouders of verzorgers informeren over en betrekken bij het onderwijsgebeuren, rekening houdend met de diverse achtergrond van de ouders	6.3 De leraar kan, de ouders of verzorgers informeren over en betrekken bij het onderwijsgebeuren, rekening houdend met <u>de diversiteit</u> .	De Vlor is van mening dat 'achtergrond' beperkend is en de totale diversiteit aan ouders onvoldoende weergeeft.
6.4 de leraar kan met ouders of verzorgers in gesprek gaan over opvoeding en onderwijs	6.4 De leraar kan met ouders of verzorgers in gesprek te gaan over <u>thema's met betrekking tot</u> opvoeding en onderwijs.	De Vlor vindt de formulering van de overheid erg breed en dus onhaalbaar om te realiseren bij alle studenten lerarenopleiding. Hij stelt daarom een inperking voor.

<p>6.5 de leraar kan in Nederlands communiceren met ouders en verzorgers met diverse taalachtergronden in diverse talige situaties, en hiertoe strategieën ontwikkelen</p>	<p>6.5 De leraar kan communiceren met ouders en verzorgers met diverse taalachtergronden in diverse talige situaties, en hiertoe strategieën ontwikkelen.</p>	<p>De Vlor vindt het niet nodig om hier specifiek te vermelden dat deze gesprekken in het Nederlands moeten gebeuren. De basiscompetentie verwijst net naar de vaardigheid om het taalregister aan te passen aan de diverse oudergroepen en hier ook creatief mee om te gaan (gebruik van pictogrammen bijvoorbeeld). De Vlor gaat er bovendien vanuit dat de onderwijs- en bestuurstaal het Nederlands is. Het hoeft daarom niet telkens herhaald te worden.</p>
--	---	---

FUNCTIONEEL GEHEEL 7: DE LERAAR ALS LID VAN EEN ONDERWIJSTEAM		
Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
7.1 de leraar kan overleggen en samenwerken binnen het onderwijsteam	7.1 De leraar kan overleggen en samenwerken binnen <u>een</u> onderwijsteam, <u>o.a. over de leerlijnen, onderwijsvisie, ...</u>	De Vlor vindt 7.2 een concretisering van 7.1 en stelt daarom voor om 7.2 te integreren in 7.1. Hij stelt ook voor om 'een' onderwijsteam te gebruiken omdat dit een meer generieke formulering is.
7.2 de leraar kan binnen het team over een taakverdeling overleggen en de afspraken naleven		7.2 is een concretisering van 7.1. De Vlor stelt daarom voor dit te integreren in 7.1.
7.3 de leraar kan de eigen pedagogische en didactische opdracht in het team bespreekbaar maken, hierover reflecteren in het team en zijn/haar gedrag hieraan aanpassen	7.2 De leraar kan de eigen pedagogische en didactische opdracht in het team bespreekbaar maken, hierover reflecteren in het team en <u>als feedback gebruiken voor het eigen handelen.</u>	Het 'washing out effect' van de lerarenopleiding is veelvuldig aangetoond in (Vlaams) onderzoek. Als student-leraren en beginnende leraren geconfronteerd worden met eerder traditionele opvattingen en instructiestijl van collega's, blijken zij zich al vlug te conformeren aan de gangbare praktijken in hun school. De eigen meer innovatieve opvattingen en

		intenties op pedagogisch-didactisch gebied, worden daarbij aan de kant geschoven. ¹⁶
7.4 de leraar kan in overleg met collega's reflecteren over het gezamenlijk functioneren van het onderwijsteam	7.3 De leraar kan in overleg met collega's reflecteren over het gezamenlijk functioneren van <u>een</u> onderwijsteam.	De Vlor kiest voor een meer generieke formulering.
7.5 de leraar kan zich documenteren over de eigen rechtspositie en die van de lerenden		De Vlor stelt voor 7.5 te verplaatsen naar functioneel geheel 9.
7.6 de leraar kan in het Nederlands adequaat in interactie treden met alle leden van het team		De Vlor stelt voor om 7.6 te schrappen omdat hij ervan uitgaat dat de onderwijs- en bestuurstaal sowieso het Nederlands is.

---

¹⁶ Bijvoorbeeld Ruys, I., Defruyt, S., Rots, I. & Aelterman, A. (2013). 'Differentiated instruction in teacher education: a case study of congruent teaching'. *Teachers and teaching*, 19(1), pp. 93-107.

FUNCTIONEEL GEHEEL 8: DE LERAAR ALS PARTNER VAN EXTERNEN		
Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
8.1 de leraar kan contacten leggen, communiceren en samenwerken met externe instanties die onderwijsbetrokken initiatieven aanbieden	8.1 De leraar kan contacten leggen <u>en onderhouden</u> , communiceren en samenwerken met externe instanties <u>of actoren</u> . Dit zijn bijvoorbeeld <u>stage- of tewerkstellingsplaatsen, de brede socio-culturele sector, de lerarenopleidingen, het hoger onderwijs en de arbeidsmarkt, kinderopvangplaatsen, ...</u>	De Vlor is van mening dat 8.2 en 8.4 een verdere concretisering zijn van de basiscompetentie 8.1. Het gaat hierbij allemaal om externe netwerken. Voor de Vlor is het ook belangrijk dat de leraar bestaande netwerken die door de onderwijsinstelling al zijn uitgebouwd, ook kan onderhouden.
8.2 de leraar kan in het Nederlands adequaat in interactie treden met medewerkers die onderwijsbetrokken initiatieven of stage- of tewerkstellingsplaatsen aanbieden		De Vlor heeft 8.2 in zijn voorstel geïntegreerd in 8.1.
8.3 de leraar kan een netwerk met externe organisaties initiëren, uitbouwen en onderhouden onder meer met actoren		De Vlor vindt dat 8.3 eerder aan het beleid van de school toebehoort of toch eerder in een professionaliseringstraject thuishoort. Hij stelt daarom voor om 8.3 als basiscompetentie

op de arbeidsmarkt en het hoger onderwijs		voor de individuele leraar te schrappen. Het aspect 'onderhouden van een netwerk' werd ook in 8.1 geïntegreerd.
8.4 de leraar kan, onder meer met het oog op gelijke onderwijskansen, contacten leggen, communiceren en samenwerken met de brede sociaal-culturele sector		De Vlor heeft 8.4 in zijn voorstel geïntegreerd in 8.1.

FUNCTIONEEL GEHEEL 9: DE LERAAR ALS LID VAN DE ONDERWIJSGEMEENSCHAP		
Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
	9.1. De leraar is zich bewust van zijn maatschappelijke rol en zijn mogelijke invloed op de bredere samenleving.	De Vlor is van mening dat als de beginnende leraar moet kunnen meepraten en debatteren over onderwijskundige thema's, hij/zij zich in de eerste plaats bewust moet zijn van zijn rol in de maatschappij. Hij stelt voor dit als basiscompetentie toe te voegen.
9.1 de leraar kan deelnemen aan het maatschappelijke debat over onderwijskundige thema's	9.2 De leraar kan een <u>onderbouwd standpunt innemen</u> over onderwijskundige thema's.	De Vlor vindt het voorstel van de overheid te algemeen. Voor de Vlor is het belangrijk dat de leraar ook onderbouwd kan meepraten over deze thema's en hierover ook een standpunt kan innemen. Hiervoor moet hij/zij ook strategieën ontwikkelen.
9.2 de leraar kan eens gesprek voeren over zijn/haar beroep en zijn/haar plaats in de samenleving	9.3 De leraar kan <u>een</u> gesprek voeren over zijn/haar beroep en zijn/haar plaats in de samenleving.	Geen inhoudelijke wijzigingen.
	9.4 De leraar kan zich documenteren over de eigen rechtspositie en die van de lerende(n).	Deze basiscompetentie werd door de Vlor verplaatst vanuit functioneel geheel 7 omdat hij van mening is dat de leraar de rechtspositie ook moet bekijken vanuit zijn positie als lid van de onderwijsgemeenschap. Verder stelt de Vlor hiervoor geen inhoudelijke wijzigingen voor.

FUNCTIONEEL GEHEEL 10: DE LERAAR ALS CULTUURPARTICIPANT		
Voorstel van de overheid	Voorstel van de Vlor	Verantwoording
<p>10.1 de leraar kan actuele maatschappelijke thema's en ontwikkelingen herkennen, kritisch benaderen en vertalen naar een pedagogische context op elk van de volgende domeinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het sociaal-politieke domein - het sociaal- economische domein - het levensbeschouwelijke domein - het cultureel- esthetische domein - het cultureel-wetenschappelijke domein 	<p>10.1 De leraar kan <u>vanuit zijn professionele positie</u> actuele maatschappelijke thema's en ontwikkelingen herkennen en kritisch benaderen op elk van de volgende domeinen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - het sociaal-politieke domein - het sociaal- economische domein - het levensbeschouwelijke domein - het cultureel- esthetische domein - het cultureel-wetenschappelijke domein 	<p>'En vertalen naar een pedagogische context' is een toevoeging in vergelijking met de huidige basiscompetenties. Maar daardoor is de overlap met 2.4 zeer groot. De Vlor stelt daarom voor om 'vertalen naar pedagogische context' opnieuw te schrappen. In deze basiscompetentie gaat het vooral om de brede, algemene kennis van de leraar (vanuit zijn professionele positie) die hij niet noodzakelijk moet vertalen naar een pedagogische context. Die vertaling naar een pedagogische context werd gevat in 2.4.</p>

7.2 Attitudes

De Vlor wijzigt de attitudes die door de overheid werden voorgesteld niet. Hij geeft ze hieronder voor de volledigheid van de argumentatie mee.

Volgende attitudes gelden voor alle functionele gehelen.

- A1 beslissingsvermogen: durven een standpunt in te nemen of tot een handeling over te gaan, en er ook de verantwoordelijkheid voor dragen.
- A2 relationele gerichtheid: in contacten met anderen kenmerken van echtheid, aanvaarding, empathie en respect tonen.
- A3 kritische ingesteldheid: bereid zijn zichzelf en zijn/haar omgeving ter discussie te stellen, de waarde van een bewering of een feit, de wenselijkheid en haalbaarheid van een vooropgesteld doel te verifiëren, alvorens een stelling in te nemen.
- A4 leergierigheid: actief zoeken naar situaties om zijn/haar competentie te verbreden en te verdiepen.
- A5 organisatievermogen: erop gericht zijn de taken zo te plannen, te coördineren en te delegeren, dat het beoogde doel op een efficiënte manier bereikt kan worden.
- A6 zin voor samenwerking: bereid zijn om gemeenschappelijk aan eenzelfde taak te werken.
- A7 verantwoordelijkheidszin: zich verantwoordelijk voelen voor de school als geheel en het engagement aangaan om een positieve ontwikkeling van de lerende te bevorderen.
- A8 flexibiliteit: bereid zijn zich aan te passen aan wijzigende omstandigheden, zoals middelen, doelen, mensen en procedures.

8 Bijkomende opmerkingen

De Vlor vraagt zich af of de afstemming met andere lopende dossiers voldoende gebeurd is. Hij stelt vast dat de vakoverschrijdende eindtermen in het secundair onderwijs worden losgelaten, terwijl het vakoverschrijdende in de basiscompetenties nog steeds aanwezig is.

De Vlor vraagt de overheid om de basiscompetenties nogmaals taalkundig te laten nakijken voordat ze in de regelgeving verankerd worden en verspreid worden in het werkveld.¹⁷

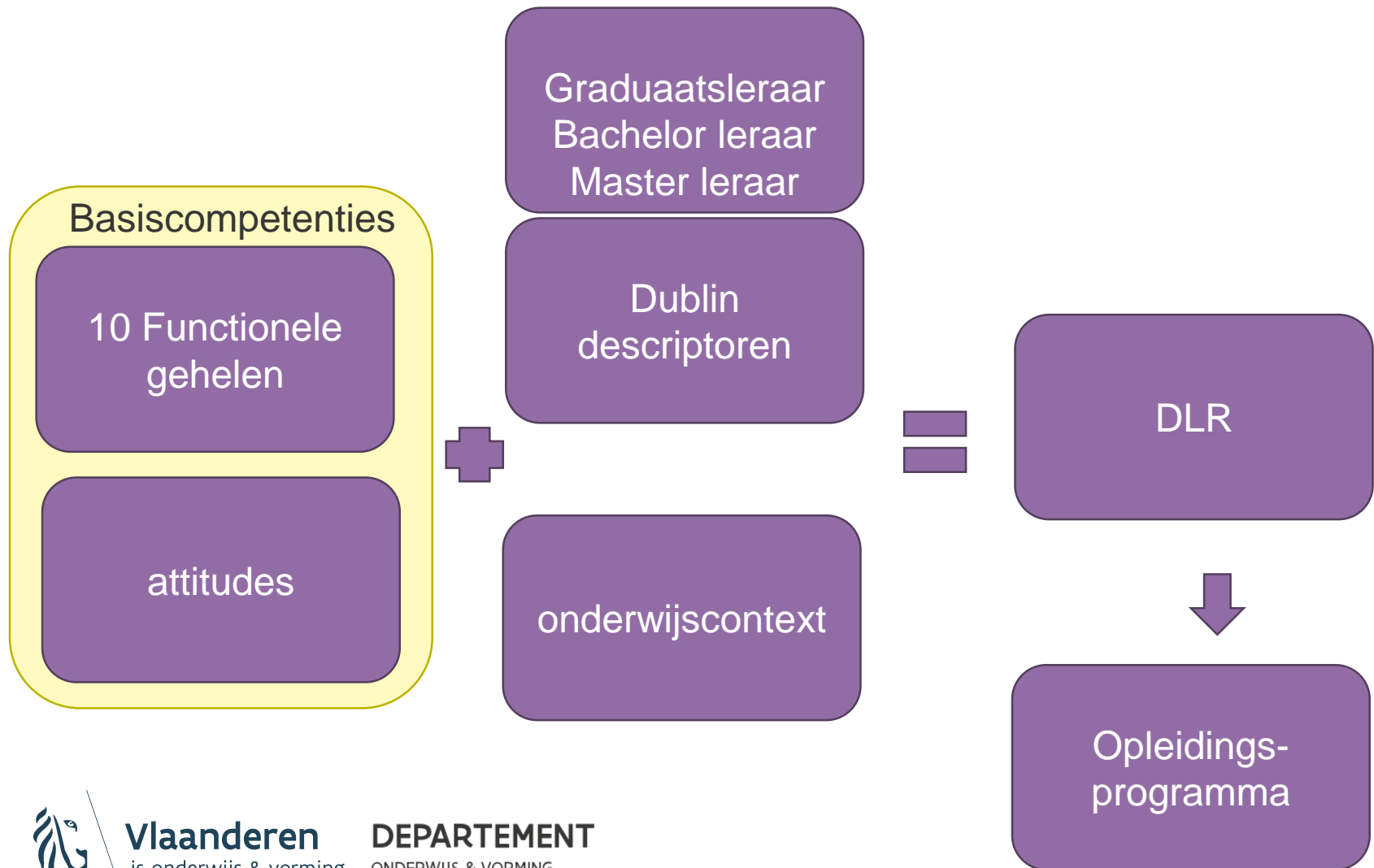
¹⁷ Zo pleit de Vlor er bijvoorbeeld voor om consequent de lerende(n) te gebruiken. Hij heeft hier en daar ook de tikfouten aangegeven.

De Vlor merkt op dat als van alle individuele beginnende leraren verwacht wordt dat zij deze basiscompetenties verworven hebben, de studenten op hun stageplaatsen ook de mogelijkheden moeten krijgen om deze competenties in te oefenen in verschillende contexten (bijvoorbeeld aso/tso/bsso/grootstedelijk context/scholen met leerlingen met diverse achtergronden ...). Dit betekent dat de student misschien wel op verschillende plaatsen zijn stage zal moeten vervolledigen. De Vlor roept het afnemend veld op om hierin ook zijn verantwoordelijkheid te nemen.

Mia Douterlungne
administrateur-generaal

Harry Martens
voorzitter

Naar een duidelijkere methodologie

Naar een duidelijkere methodologie (Vlor-voorstel)

AR-AR-ADV-1718-014 bijlage 2

VLOER | vlaamse
onderwijsraad

